

A VÁLASZTÓJOG JÖVŐJE.

Írta: JÁNOSSY GÁBOR, Szombathely.

Mennél távolabbi időre halasztódik el az általános választójog reformjának a megvalósítása, annál nagyobb hittel, annál több reménységgel várhatjuk a feminizmus legnagyobb problémájának, a nők választójogának a megoldását, a megadását. Az eszme nálunk Magyarországon – éppen a „divatos kalapében járó magyar suffragettek kitaró agitációja következtében – hatalmas hódításokat tett. Az az egyszerű s mindenki által megérthető példa, hogy a nagyintelligenciájú, egyetemet végzett, diplomás felsőleányiskolai igazgatónő vagy orvosdoktornő ne vehessen részt a legfőbb politikai jog gyakorlásában, neki ne legyen szavazati joga, ellenben a pedellusának igen, – a magyar értelmiség százezreinek a szívét és hajlandóságát hódította meg a nők választójoga számára. És hiába minden ellenvetés, kifogás, gáncs, szidalom, gúny: ez a nőkérdés megoldásának az alfája és az ómegája. Addíg a nő gazdasági, fizikai, társadalmi, etikai érdekeinek az előbbrevitelében, a női egyéniség érvényrejutásában, a női nem magasabb rendeltetését illető célok és törekvések megvalósításában, a nő rabszolgaságának megszüntetésében nagyot, maradandót nem tudunk elérni, míg a nők választójogát meg nem valósítjuk, míg a nőnek a fórumon, a parlamentben helyet nem adunk. Addíg csak félmunkát végzünk. Némi kegyeket osztogatunk a feministáknak. Megengedjük, hogy néhány nő is végezhesen egyetemet (de háromnál több elégséges ne legyen ám a középiskolai bizonyítványában!) – egy-két női felsőkereskedelmi iskolát nagykegyesen engedélyezünk, hogy százezernyi magános, a tulajdon munkája után élő nő közül néhány ezen a pályán is érvényesülhessen, stb. stb. Egyebekben minden marad a régiben.

No, de arra az időre, mikorra post tot discrimina returum aktuálissá lesz az általános választójog, mikor annak a megvalósításához komolyan hozzálát a törvényhozás, annyira előkészíthetjük a talajt a női választójog megvalósítására, hogy az elől a kormány és törvény-

hozás ki nem térhet. Én tehát kimondom, ha megköveznek is érte, hogy a magyar feminizmus főfeladatát a női választójog mellett való lankadatlan és eredményes agitációban találok. Amellett csinálhatnak a feministák – mint eddig is cselekedtek – gyönyörű-szép propagandát a minden néven nevezendő társadalmi feladatok – gyermekvédelem, gyermek- és nőnevelés, kultúra, művészetek – mellett, de erejük és munkájuk javát a politikai probléma megvalósítására fordítsák.

És itt nem szabad megelegednünk azzal, hogy eszméinknek és törekvéseinknek a parlamentben is van több tekintélyes híve. Én azoknak az előkelő politikusoknak a feminizmusára – akik a hozzájuk intézett kérdésre perfekt udvariassága levélben azt írják, hogy támogatják a mi törekvéseinket, – őszintén megvallva, nem sokat adok. Nekem többet ér az, ha egy képviselő a választók ezrei előtt, vagy a parlamentben kijelenti, hogy ő híve a nők választójogának, mint ha egy vagy két tucat honatya levélben vagy szóval biztosítja a feministák egyesületének választójogi bizottságát vagy Ligáját törekvéseink iránt való (platonikus) szimpátiájáról.

Gyöpre magyar! Ki a fórumra, a választók, a népezrei elé a feminizmus, a női választójog jelszavával, tisztelt feminista képviselő urak. Ennek van értelme és van gyakorlati eredménye. És én azt szeretném, ha a tömegekkel is megértetnék az arra hivatottak, elsősorban maguk a feminista meggyőződésű politikusok, államférfiak, tudósok, publicisták, hogy mit jelent a nők választójogának a megvalósítása. Necsak zárt ajtók mögött, vagy fő és egyéb nagyvárosi paloták ragyogó dísztermeiben agitáljanak a mi igazságunk, az általános emberi igazság mellett, hanem a nép legszélesebb rétegeiben is. Tegyük országossá, nagyszabásúvá mozgalmunkat, vigyük be a nép tudatába, meggyőződésébe, vérébe a mi törekvéseinket, ne féljünk a kinevettetéstől, gúnytól, szidalmaktól. A magyar feminizmus már kinőtt a gyermekruhából – s meg fogjuk látni, hogy mikorra a választójog kérdése akuttá válik, a nők választójogának is tekintélyes számú híveket szerezhetünk a nép, – a mostani választók között. És hogyha a feminista meggyőződésű képviselő urak nem udvariassági vagy kényelmi szempontból fogják föl ezt a súlyos politikai és társadalmi problémát, melynek helyes megoldása beláthatatlan következményekkel jár a magyar nemzeti állam és társadalom egészséges kialakulására és további fejlődésére, – ha bátran és férfiasan agitálnak elveink mellett a választók között is, akkor ügyünk diadala kétségtelen.